

Slovo k povzbuzení na neděli 6. dubna 2025, na **5. neděli postní – C**
Biblická čtení: Iz 43,16-21; Ž 126; Flp 3,8-14; Jan 8,1-11

Milé sestry, milí bratři,

dnes máme před sebou opět krásné evangelium: „**Ježíš a hříšnice**“ bývá zpravidla nazývané. Podle biblistů je tato perikopa nejspíš jakousi dodatečnou, nejanovskou **vsuvkou** do Janova evangelia. Jde ovšem o text patrně starší, než je nejmladší evangelium samo, nikoli o pozdější kompozici. Proto muselo jít o příběh, který se již dříve vyprávěl, o svědectví, které již dříve rezonovalo v uších a myslích prvních křesťanů. Když se toto vyprávění nakonec dostalo i do evangelia. Tím, že se tak stalo, je potvrzena jeho inspirace Božím duchem.

Mnohé pozdější interprety občas vzrušovala otázka, kdo jen byla ona **žena** hříšnice. Odtud pokusy o její **ztotožnění** s Máří Magdalénou, nebo aspoň s ženou v domě Šimona farizeje. Něco takového v evangeliu opodstatnění nemá. Možná schválně v něm totiž není odhalena ženina totožnost. Je před námi prostě jako «žena hříšnice», jako člověk, v němž se nějak můžeme najít všichni.

Ostatně stejně tak nemají v evangeliu jména ani **lidé ze zástupu**, ani zákoníci a farizeové, kteří ženu před Ježíše dovedli. Abychom se i v nich – jako ostatně i na jiných místech – mohli přechít také.

Ptejme se tedy, **co** nám evangelium říká, **v čem** k nám příběh o Ježíši a hříšnici promlouvá, jak bychom se v jeho **postavách** měli najít...

Zaprvé: Pán Ježíš nepřichází, aby hříšníka odsoudil a zničil, ale aby ho **zachránil**. Něco takového Kristus sám **říká** v evangeliu **vícekrát**: «Nepřišel jsem, abych svět soudil, ale abych ho spasil... Nechci, aby hříšník zemřel, ale aby se obrátil a byl živ... Lékaře nepotřebují zdraví, ale nemocní». A následně to **skutky** ukazuje.

Jedinečně v dnešním evangeliu. **Chce zachránit** «ženu dopadenou v cizoložství při činu». V každém případě **před společenskou smrtí**. V době Ježíšově, pokud se vůbec ještě kámenovalo, pak nejspíš ne až k usmrcení, ale právě pro veřejné zhanobení. Před ním chce Ježíš ženu zachránit. A tím pádem před zkaženým nebo promarněným životem, který by byl veřejného oficiálního zostuzení důsledkem. Určitě ji svým činem a svým slovem «ani já tě neodsuzuji» chce zachránit **i před smrtí věčnou**, zvláště vezme-li žena za své Ježíšovo «jdi a už nehřeš».

Zadruhé nám evangelium připomíná, jak **setkání** s Kristovým **milosrdenstvím** může člověka **proměnit** silněji a účinněji než jen slova Zákona, než třeba i ženě jistě dobře známé **přikázání** Desatera «nezcizoložíš».

Zázrak **skutečné proměny** lidského nitra a života k lepšímu totiž povětšinou nezmůže **ani** to nejlepší **moralizování** a často už vůbec **ne trest**. Proměnu nitra člověka, zvláště takovou, jež by byla trvalá, může spíše způsobit dotek **Božího milosrdenství** skrze Kristovo lidství.

Můžeme doufat, že se tak stalo i s **ženou hříšnicí**, že z místa odešla opravdu proměněná podle Ježíšova slova, a už nehřešila. Což by tedy pak vlastně evokovalo ono ztotožnění se svatou Máří Magdalénou, jakkoli bez opory v samotném evangeliu.

V praxi je možná taková proměna leckdy delší, zato však má větší naději, že k ní skutečně dojde.

A zatřetí nám evangelium jasně říká, že **nikdo** z nás **není bez hříchu**, že se všichni můžeme najít v zástupu, že nikdo z nás slabých lidí **nemůže** jen tak po druhém slabém hříšníkovi házet **kamenem**.

Nehodit kamenem pochopitelně ještě **neznamená schvalování** zla, ale **milosrdenství** k druhým, k ostatním hříšníkům. Zvláště k takovým, kteří se dopouštějí hříchů **ze slabosti**,

snad ne ze zlé vůle. Jako se hříchů v různých podobách, někdy i zlých, dopouštíme **i my** a také potřebujeme **milosrdenství** druhých.

To jsou pochopitelně **známé věci**, mnohokrát opakované, přesto jsou snad vždy hodné našeho **rozjímání** a hlavně **zpytování svědomí**...

Možná zkusme připomenout ještě něco, co v samotném textu evangelia není: **Co Kristus asi psal do toho píska?** To je známá otázka, která také zaměstnávala nejednoho již antického interpreta. Leckdo si ji položil a pokusil se na ni odpovědět: Pán Ježíš na zem musel psát buď **hříchy**, anebo Boží **příkázání**. Jeden raně středověký byzantský rukopis Janova evangelia dokonce vkládá podobnou domněnku do samotného textu, když slova «Ježíš se však sehnul a psal prstem na zemi» doplní dovětkem «**hříchy každého jednoho z nich**».

Součástí původního textu to není, ale vnitřní logiku v analogické četbě Písma svatého to má. Vždyť už někteří **starozákonní proroci** hovořili o hříších člověka napsaných jakoby na **tabulkách**. A hlavně samotný **titulus crucis** je vlastně takovou tabulkou, označením hříchu, ze kterého byl **Beránek nevinný** lidmi viněn.

I tato úvaha je proto snad hodná našeho zastavení se...

Zkusme se dnešním příběhem nechat trochu **vtáhnout**:

Jsme-li tedy na místě **židů ze zástupu** odsuzujícího ženu-hříšnici, buďme o to více **otevření** takovému živému **setkání s Pánem Ježíšem**, že ho spatříme, jak **píše do země** právě **naše hříchy a slabosti**. To by nás mělo vést k **milosrdenství**, protože nikdo z nás není bez hříchu, aby mohl hodit kamenem. Každý máme svou tabulku, za kterou bychom se měli stydět a kát.

Jsme-li zrovna spíše na místě **ženy hříšnice**, zkusme se otevřít se **vztahu s Pánem Ježíšem** jako s tím, který nás **nechce odsoudit**, ani společensky **dehonestovat** či stigmatizovat, ale před tím vším nás – aspoň v našem srdci – chce **chránit**, a tak zasáhnout svou **dobrotou**. Abychom i my vstali a ideálně již **nehřešili**, anebo cestou obrácení aspoň nějak **vykročili**. Anebo aspoň **zpokorněli** a stali se **milosrdnějšími** k ostatním, je-li Kristus tak dobrý k nám.

Ale snažme se být aspoň trochu **i na místě Pána Ježíše** jako toho, který se dokáže **zastat** i slabého a hříšného, je-li třeba, který dokáže jít i s vlastní kůží na trh, nastavit sám sebe **kamenům** namířeným proti někomu jinému, slabšímu. Ne Boží silou, to mohl jen Kristus, ale s Boží pomocí...

Milé sestry, milí bratři, postní doba se již opravdu chýlí **ke konci**, příští neděle je Květná. **Kéž** i dnešní **evangelium** – čtené i v kontextu tolikerých bolestí a utrpení dnešního světa a třeba i našich – je nám **povzbuzením** se ve zbylém čase necelých dvou týdnů do Velikonoc ještě aspoň o něco s Boží pomocí **pokusit**: O **setkání s Pánem Ježíšem**, o **otevřenost** a touhu po obrácení k **dobru**, o **milosrdenství**, o pokoru, o **neházení kamenem**...

A zakončeme slovy francouzského spisovatele a filozofa **Charlese Péguého**. Zdá se, že jsou tak trochu o srdci všech těch, možná i z nás, kteří jsou nějak podobni spíše těm **učitelům Zákona a farizeům**, kteří před Ježíšem předvedli onu nebohou hříšnici a o nichž asi především je dnešní evangelium: «Je něco horšího než mít špatné názory. Je to mít názory hotové. Je něco horšího než mít špatnou duši, ba dokonce i než kazit si duši. Je to mít duši hotovou. Je něco hrošího než mít zvrácenou duši. Je to mít duši zvykovou. Stalo se už, že milost pronikla neuvěřitelnými cestami a neuvěřitelnými milostmi do špatné, ano i zvrácené duše; a stalo se už, že bylo zachráněno něco, co se zdálo ztraceno. Ale nestalo se, aby zvláčnělo něco, co bylo nalakované: aby bylo prolnuto něco, co bylo neprodyšné; aby ssálo něco, co bylo zvykové».

Tato slova – snad podobně jako sama evangelijní scéna – nás nechtějí nabádat, abychom se všichni stali ženami hříšnicemi. Ale chce nás varovat, abychom snad byli raději jimi než těmi, kteří po nich, nevidouce svůj vlastní hřích, chtějí házet kamením. **Evangelium** nás chce probudit, povzbudit, demaskovat nás a přivést k **milosrdenství**. Božímu i lidskému...